

โรงพยาบาลเทพา

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเทพา

คู่มือการใช้งาน

ระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน
จังหวัดสงขลา

นายแพทย์เดชา แซ่หลี่
โรงพยาบาลเทพา

ระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน จังหวัดสงขลา

ภายใต้โครงการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน:
แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา

ISBN:	978-616-398-794-5
ผู้แต่ง/พัฒนา:	นายแพทย์เดชา แซ่หลี่
บรรณาธิการ:	รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บุญเชียง ดร.เสาวลักษณ์ เศรษฐีกุล สุรณี ทานเคหาสน์ สุนิสา เสนาหวาน
ออกแบบและพิมพ์:	อรุณวดี กรรมสิทธิ์
จัดทำโดย:	หน่วยบริหารจัดการและส่งเสริมผลลัพธ์ (ODU) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 239 ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ โทรศัพท์ 0 5394 2504
พิมพ์ครั้งแรก:	มกราคม 2566
พิมพ์ที่:	บริษัทสยามพิมพ์นานาชาติ จำกัด โทรศัพท์ 0 5321 6962
สนับสนุนโดย:	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

คำนำ

ระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน จังหวัดสงขลา ฉบับนี้เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นโดยโครงการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน: แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนอย่างมีส่วนร่วมโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน จากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และศักยภาพชุมชนในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการที่สอดคล้องกับบริบทความต้องการของชุมชน

ทั้งนี้ โครงการฯ ขอขอบคุณนักวิจัยภายใต้โครงการฯ ทุกท่านและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้มีส่วนในการจัดทำ รวมทั้งให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง และข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้คู่มือฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น และขอขอบคุณสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อดำเนินโครงการฯ ภายใต้โครงการพัฒนาระบบบริการเพื่อการดูแลภาวะฉุกเฉิน ด้านการแพทย์และสาธารณสุขอย่างครบวงจร (พบฉ.) มา ณ ที่นี้ด้วย

คณะผู้จัดทำ

ระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน จังหวัดสงขลา

โครงการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน: แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา ได้พัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน จากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และศักยภาพชุมชนในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการที่สอดคล้องกับบริบทความต้องการของชุมชน ระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย

1. สร้างกลไกการขับเคลื่อนงานในพื้นที่
2. พัฒนาระบบข้อมูลอุบัติเหตุผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต
3. ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ
4. กำหนดแผนกิจกรรมด้านการปลูกฝังเด็กและเยาวชนในโรงเรียนชุมชน ให้มีสติ มีทักษะ และรักษาระเบียบการขับขี้อย่างปลอดภัย

1. สร้างกลไกการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

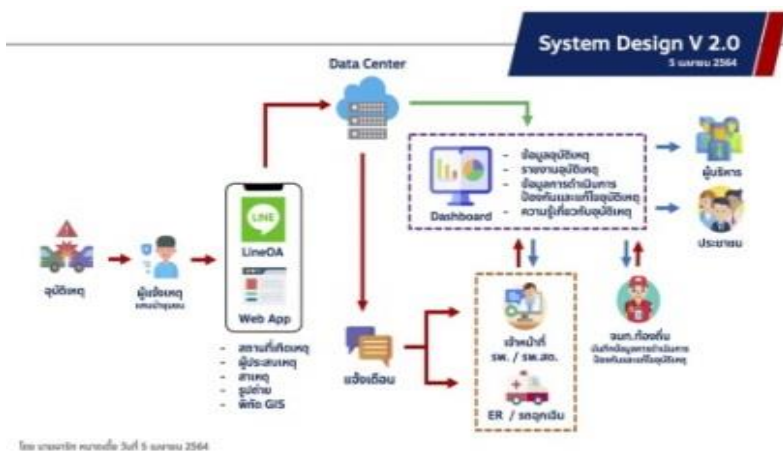
โครงการขับเคลื่อนเครือข่ายความปลอดภัยทางถนนอำเภอเทพา มีกลไกขับเคลื่อนงานจากคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ โดยมีศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนอำเภอ (ศปถ.อำเภอ) โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน และมีศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศปถ.อปท.) โดยมีผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธาน ภายในโครงสร้างประกอบด้วยคณะกรรมการที่มาจากหลากหลายภาคีเครือข่ายที่สำคัญของชุมชน มีหน้าที่ในการประชุมวางแผนการดำเนินงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และบูรณาการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอขวดอุบัติเหตุในชุมชน

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาทีมและมาตรการสอบสวนสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ เพื่อทำหน้าที่ในการแก้ปัญหาและป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุซ้ำ โดยทีมจะมีการประชุมร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาและสาเหตุการเสียชีวิตในพื้นที่ชุมชน หาแนวทาง/วิธีการแก้ไขจุดเสี่ยงที่สำรวจไว้ และนำเสนอผลการวิเคราะห์และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอขวดต่อแกนนำชุมชน และศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดและวางแผนการดำเนินการในพื้นที่ร่วมกัน

2. พัฒนาระบบข้อมูลอุบัติเหตุผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต

มีการพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลอุบัติเหตุ ผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต และการสืบสวนอุบัติเหตุทางถนน จากหลายแหล่งข้อมูล อาทิ โรงพยาบาล ทีมกู้ชีพ ตำรวจทางหลวง และชุมชน ให้เป็นฐานข้อมูลชุดเดียวกันเพื่อให้ง่ายต่อการใช้งาน และทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาโปรแกรมการติดตามการเกิดอุบัติเหตุและการนำส่งผู้ประสบเหตุในพื้นที่ผ่านแอปพลิเคชัน Line เพื่อให้ผู้ประสบเหตุหรือผู้พบเห็นเหตุการณ์สามารถระบุสถานที่เกิดเหตุ สาเหตุ รูปถ่าย และพิกัดที่เกิดเหตุได้ง่ายและรวดเร็ว รวมทั้งเป็นศูนย์ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับอุบัติเหตุในพื้นที่

3. ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

มีการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากทีมและมาตรการสอบสวนสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ มาปรับปรุงสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ โดยใช้งบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคีอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและสร้างถนนที่ปลอดภัย ได้แก่ การติดตั้งป้ายจราจร ป้ายเตือนลดระดับความเร็ว ป้ายสัญญาณไฟ การปรับปรุงถนนที่ชำรุด ตีเส้นจราจร การดูแลต้นไม้ และการลดจุดอับสายตา

4. กำหนดแผนกิจกรรมด้านการปลูกฝังเด็กและเยาวชนในโรงเรียน ชุมชน ให้มีสติ มีทักษะ และรักษาระเบียบการขับขี้อย่างปลอดภัย

ในการกำหนดแผนกิจกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในชุมชน จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการในชุมชนอย่างชัดเจนเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินการทั้งด้านการปลูกฝังเด็กและเยาวชนในโรงเรียน หรือคนในชุมชน ให้มีสติ มีทักษะ และรักษาระเบียบการขับขี้อย่างปลอดภัย และในการดำเนินการตามแผนจำเป็นต้องมีการบูรณาการงานของโรงเรียน ทีมป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ฝ่ายปกครอง ทีมสาธารณสุข และทีมตำรวจจราจร เพื่อร่วมกันดำเนินการให้ครอบคลุม

